

Genre: Memoarer
Titel: Press stopp! Mina memoarer från Vasabladet
Författare: Dennis Rundt
Foto omslagsbild: Gunnar Bäckman
Förlag: Scriptum
Sidantal: 294

”Press stopp! Mina memoarer från Vasabladet” är titeln på Dennis Rundts nyutkomna bok, hans nionde i ordningen. Det är berättelsen om hans 41 år på Österbottens största dagstidning och han tar oss med på både en historisk och personlig resa där framgångar och kriser avlöser varandra.

Boken är faktaspäckad och jag kan redan föreställa mig den i framtida avhandlingars referenslistor. Den har en föredömlig innehållsförteckning och är indelad i tre tidsperioder: ”En tid av trygghet och uppgång 1967–88”, ”En tid av förändring 1988–2002” och ”En sak i taget 2002–2008”.

Dennis Rundt är detaljerad och skriver medryckande. Han sticker inte under stol med han tycker, vill och gör och det personliga tilltalet, kryddat med en och annan anekdot, gör de mer faktatyngda partierna i boken lättlästa. Förutom familjemedlemmarna namnger Rundt alla i boken, från barndomskompisen till de fyra presidenter han möter under sin tid på Vasabladet.

Rundt börjar sin karriär på Vbl 1967 och efter en magisterexamen i statsvetenskap 1973 ingår han i den ordinarie personalen. Vbl ägs då av två familjer, tidningen är välmående och på den manligt dominerade redaktionen råder en familjär stämning. Visserligen förekommer käbbel och grupperingar, särskilt politiska sådana, men överlag är åren mellan 1967 och 1988 en tid av arbetsglädje, triumfer och trogna prenumeranter.

”Världens bästa svenskspråkiga tidning” är mottot och medelmåttor göre sig icke besvär. Slarvar någon sätter chefredaktören Birger Thölix upp lappar med fadäserna så hela redaktionen får skämmas.

På 80-talet kommer datorerna och Vbl går i bräsch för den nya tekniken och 1985 blir tidningen ”en av de första i världen att på textskärm skapa en helsida med rubriker, text, bilder och annonser”. Vbl vinner priser för sin layout både hemma och utomlands flera år i följd.

Om jag i början av läsningen har känslan av att se en mysig svartvit film tror jag mig vara med i en thriller 30 år senare. En lång rad av händelser är orsaken, några av dem oundvikliga, andra olyckliga. Det börjar med att Vbl säljs till Harry Schaumans stiftelse, som grundar HSS Media, som i sin tur blir ägare till Vbl, JT och Sydin, Syd-Österbotten. Den ekonomiska krisen i början av 90-talet i kombination med den tekniska utvecklingen och digitaliseringen är andra orsaker. Vidare: Färre prenumeranter, ommöbleringar i såväl ägarledet som på redaktionen, bristande kommunikation dem emellan, nedskärningar, uppsägningar, interna och externa schismer med mera bidrar till kriserna.

Samförståndet från de goda åren har ersatts av misstro, hemlighetsmakeri och tjuvnyp. Det är tyst om saker som borde ventileras, men skvallras om det som det vore bäst att hålla truten om, och när någon läcker till Hufvudstadsbladet skriver Rundt: ”Än en gång kan vi konstatera att Vbl:s journalister godtroget för till torgs det som händer internt”.

Avståndet till huvudstaden och Hbl är långt, både bokstavligt och bildligt. Det är det däremot inte till Jakobstad och JT. Gammalt grufts är glömt, tidningarna inkräktar inte på varandras intresseområden, man samarbetar. Rundt har JT och Vbl ”i blodet” och hans bok är också en del av JT:s historia, han börjar faktiskt sin journalistbana på JT en sommardag 1964.

Men det är en viss septemberdag som etsat sig fast i hans minne:

”Tjugo över nio tisdagen den andra september 1997 är slutpunkten för en offensiv som pågått sedan klockan nio på morgonen den första juli 1973. Resten blir rena försvarsstriden.”

Ägarna vill se en rockad, JT har det organisatoriska, men behöver ”någonting annat – skrivande, journalistik”. Vbl har skrivandet, men den organisatoriska delen måste ses över. Därför vill de flytta JT:s chefredaktör Lars Hedman till Vbl och Dennis Rundt till JT. Rundt tackar nej. Två gånger till och med.

Han blir kvar på Vbl som andra redaktör (någon chefredaktör ska inte finnas, enligt ledningen) och in kommer Maj-Britt Höglund från posten som chefredaktör för Borgåbladet. Hon har tidigare jobbat på Vbl men nu ska hon axla en chefsposition, den nyinrättade tjänsten som tidningschef. Det är ingen bra tjänst, det är alldeles för mycket jobb för en enda människa. Hon sjukskrivs för utmattning och blir senare avskedad. Turerna kring Höglund och den lojalitetsklausul som HSS Media ville få henne att underteckna ger eko i pressen.

Efter en andra omgång som chefredaktör för Vbl mellan 2002 och 2008 pensionerar Dennis Rundt sig. Att ta del av hans yrkesliv är som att kastas in i en torktumlare och snurra runt några varv. Det är många inblandade, mycket att ta in och reflektera över. Trots att författaren så noggrant redogör för sina 41 år på Vasabladet, att allt egentligen borde vara glasklart, snubblar jag ut yr i bollen och frågar mig vad var det som hände?

Yvonne Granqvist